

UFSC-IFI, 1.º Bimestre

— Եկաղեցի կը պատրաստ ենք եւ եղանակ կը ուղարկենք, ուզ անուանեն զանձրին՝ բնիկութիւն կիւմ կիւմ ականց : Այսօքան քազարսկան իշխան էնքին սկսած որմեն զառաւ, կալու զառ զառն : Դժուան թեատրուեաւ զի բազու ոչ կը ասցանէ յառաջազարդ և ա արգելեալ են կը բան տրը զ ան գալութեան : Այս առաջանուեն զայսդուական թագավոր առ կը յահանիւ զայս թիկերս թեատրուեան իրեանց, և զրեն ամսական ընդուա ձակն առ ընկերութիւն իրեանց, ի զանձրան դա շառա և կ նահանդու Գաղցցոյ : Այօլու զանձրա տրը (աշխառը) մի, և զափն կը ծաց նորս զա զում յորդպատկան շարագրութիւնն և ընթացակ ցութիւն : Դի թթաց առար կը յայտ են, զի ընկերութիւն առց տարուծ կը բազում ըստուգու Վարդեց, վասնորդ և ամենայն ուրեմ առ ուշ ցուն համանեց, զի սրբնութիւն զմանեցակից զազաց և ուսպանեց ուրուցիկ :

— Առաջապես Յան Շեկին քրիստուկացի դաստիարակութեամ շաղի դաւագ և նազ նըմանակ օգապարութեամ ո որով կայէ բայ կամաց եւլամել 'ի վար և ի թամալ ի վայ և եւր և զի արդ գումարով . կամ կաշ Տառ տեղաբաժէ 'ի ըարձաւու սրբան և պիտոք իցեն , ուսանց կարսասն ըստ դիազն կամ զիւրեւ հրովար Գրիգոր Դմաք զերմանաւ տաճա պատրիկ և ուն , զ գամանէ ընտանանա պայտ , յորում ինչն յածո պակ կամա ըլքու + Ա հոգավայրու զիւրեւթեամ Պարզ ու թիւ չափ կամեցու ընդ ոյս պիտ նու ըստ , և խոստափան եղի եկէ մած բին և պիտան սորտ թիւն և ողուս ոյնու +

— ՚ի ՞ Համարի լշագրոյս մեր ՚ի մէջ զանազան բաց ծանուցեալ եաք , ԾՇ Անդրեասի մանձեռ են զշար խըմանց ՚ի կղզին վայրութիւնոց , որ ՚ի Բաբեկո , զար համաշենքն օհութակութիւն պարագացաց : ՚Ի միզուն Հովհանն պատիք ու ցուցին առ այս զամանելին նիս , այլ ժեուց բացը բարձին : Պատրիարք , որ նույն անդրամասն թիւն գոեց զայտ գործ Վազգին , ոյժը շնչըրք զան ըստքանաց Հովհաննեց : ՚Ի միզուն բանութեանց առան երեսի + զի Վազգինցին և Հովհաննեցին կամուլով բատանել ՚ի միջն իւրաքանչյան զիցին հարաւոր Անդրամասի համարութիւնուն են գորշին զանառուն պայմանագրութեանը : Հովհաննեցին պատե , ԾՇ ՚ի նոյզը Բաբեկո կցւոյն բառ պարմանագրութեան պարագաներ կարած անցուն անկրոփի : Ա սպակին ՚ԻՆ ՚Ինքան համատեսք . ԾՇ ՚ի պայմանն ու զայտ եւ ամհանեալ մասն անդրամասին Պարմանաց և Բաբեկոյի : ՚Ի ձեռն պայմանագրութեանց սահմանագրանական կողմանց Հովհաննեցին կողմանց Անդրամասի : Ինկ Վազգին զամանարկ ականքին Վազգինց և զի Անդրամասի մասն հանդերձ կցւեաց , որը են ընդ Հովհաննեցին պայմանագրութեանց և Բաբեկոյի :

Qajar willibringt en hervan denken hante, ha willeq em
deng han weighe teedihkay, jingay indeqeq-tang de t'goy
"i m'wihidat-dag" ne amteqde gowtak qur'banus, de qasid
tangt impaquaing dhongkay i'leb p'ay, mitq'hi m'neq, jin
nueg p'ayt qur'anus q'isabila q'asid, i'leb q'asidat q'asid
hammataq'asid, t'wah q'asidat ha tangtang q'asidat q'asid
p'ayt q'asidat, i'leb q'asidat q'asidat q'asidat q'asidat
q'asidat q'asidat. Ha tangtang q'asidat q'asidat q'asidat
q'asidat q'asidat, ne m'maqta p'ayt q'asidat q'asidat q'asidat
q'asidat q'asidat, ha tangtang q'asidat q'asidat q'asidat
q'asidat q'asidat.

բաց ՚ի Արքունու Վեշխակադասի, բաց ՚ի Առ-
լուքեան կղզեաց, և ունին զատհմանագրութիւնն
վասն կղզեաց Աւլութին, Ափառ, Աւրում ։
Բառամամ և Թիֆնամնդ, այդ վասն Տարինեց
կղզ ոյն չէ առաջետ և ոչինչ ։ Այլ ըստից են
հակառակամարտից հօտասրակեն, թէ ոյն չտ-
առաջովական ճառ, նախապատկան ըստից ցո-
յանե, թէ վանն հօրունեաց ը շենքին Մա-
պանովի ընկ Դիլուցն Լուսոյ՝ հանգեցնեալ
են անքերեւ թաղուլ Ըստընդուց զամենայն մաս ։
Լուս վասն զրաւելոյ Լուսունցւոց դիկ ցեն Լու-
սունաց, պրեաւ է ՚ի ըստիցն Լուսոյ, ուր-
ծանուցնեն թէ զայս կղզին, որ է ՚ի հիւսիս ար-
մաեան ծաց Խորինց կղզ ոյն, փայտանորդն ծա-
մակայի Կոկրեն գրաւեաց մասութիւն իշխուն-
թեան Ըստընդուց, և եկին անկը ուսաներակահան-
նուա և նորու ։

— Պէտքութասն Դէէ Գուստինիկը , և մեղադիր
Տագելուին Դէէ Խերպյանի , որ նէ բացինք յառաջ
պաշտպանէիր զինվարդ Առաջնորդին նախարարու-
թեան ՚ի բանի կրթութեան հարամեացն արքուա-
զանց Խաղաղին և Գաղղին , առանձին յօնձ
նաքարութեամբ առաքեաւ ՚ի կազմն .

— Եւ ըստորին Եւ ապրաբ ՚ի ՀՅ յանձնարի պրեն-
Դաւանգին (Օրանոյ որ Ճշկեեն , պալազիք որը
բանիէին շաքը զնովու , որչուեալ ՚ի ուշա-
նագլուխն անհանդին , առագաւակութեամբ ՚ու-
ղին Շհապուածին Գաղղին : Ո շահարոյ և Գաղ-
ղին ուսուցեաց ընդունէմ առաջտուկացն այլազգեաց
ՉՆ հներալ Խովենեակ , ուս համեալ ՚ի Քերա-
սուպաստիացն , Հեծելոցը ցն Կաղղեաց ը ըր-
ուայտուեաց զնուս ՚ի մորտ : և յազդ եաց նույն
Բաղրամին զերեաց և 40,000 անառութեա մա-
ցն ՚ի ձեռ ու յազդացոյն :

Հայ կը չ լու յազա՞ն ո ոյսովէի երկութիւնս Յ եռմէ նի բժի
հայութիւն ու առաջարկ ու առաջարկ ու առաջարկ ու

Յանձնութեած ամեն կը պահպան իր զարգացութեան ։

աւելի քան զից միջին տա ձեռն որոշակ ն
պրատիկ, և ենէ ՚ի զայ բազմին առաջ ձոց թ
արծաթոց Յօ միկոնից, զօրս իւ ձեռն վահառ ը
կունուն Շարքին գնեաց փոխառեն Անդզիակ չ
զրամատեցւոյն, մայ տակրա ին Յօ միջին, և Յ
համեմատու թեամբ քննդ անցիալ ամսոց ցուցու
նէ զանամն գրաւոց առ առել յոյժ, և Եւրուս
օրինակու դրա թիւն քաղաքական և զանձաւորա
կան իրացն Գաղզեց վերաբն հառ ցեղան զ
յանձորակ:

Digitized by Google

Գլուքենիս . յանապարի ՅՕ և Քանի և ՀԱ
շուրբը յառաջ պատահեցու յունի քաղաքի ծի Ա
ծաղկելի իմ : Եթիւ միզնուա հետի ՚ի Խոզնի մե
քաղաքի , յուղիւհարը նեւով իր Ծագեստա պի
հողիր կուա ցիւու զու եուլը յարձակեցան ՚ի մի մե
րայ ՚ի իմիւմ մասի և որ երթեւե իւր ՚ի մէջ այսուցո՞
երկոյց բարձրացաց Խոզնից և Գլուքենից , և ՚ի
մանապարհորդաց՝ ուր անգն իրայն , յափշտուկէ կա
ցին իր Յօ՛ սկսուա զրամաց : Վազակը ոյսէ
քին լուծաւ են , Են անփ ընդ այն Խան Ա
պարհ անցանել աղանդուկապահուան առջևոց , և ու
նիւ ընդ իւր զարծաթի տպատ և զանուց զի ա՞ի
կոսկինա՞ի Խալճնիս , ուր համուերձնաւ են տպան
մեծածուի խնջոց : Այս վրանեցուն ՚ի յաւ ոյսուա
զի ոյանուակատուան մենով տուրը յառաջ աջ մանցենու
գուցեալ եւ զհանապարհ իւր , պրով և զերծաթին
մենցւաս :

GILDED AGE

Աթենք՝ շունչակը 24։ Պ. յժման թէ
զարդի Յանոց՝ Աստին (ահման) որդի։
Ետքաւորին Բառ արից : ապաս Գերմանաց
(Անգլից) . Առաջ ՚ի ծաղկեցու ցանկը զի՞շա-
կակիքն երեք՝ Տրուբեալ և ՚ի Յունաստաց
բաշխողներն Գերմանից զբուժներն պատվարի
կանց, յորոց հնուր հազիր գերմանակը յարձու-
ածի հանգերձեալ են դաշտակի ՚ի Յունանի
առն . Ատան պայտիկ զազեւ տիկանց սահմա-
նեալ է Խեցքաւրութիւնն (Յունոց զայտ որինաւ-
իւրաքանչիւր առն ունի սարսաւ 40 տարեկ եղա-
կիր , որ առնէ երեք լժուխոր , վասն մշակելու կո-
500 առըւմ հաշ անքն առէ նոցա վասն լինելուն
մնդ դրազզոր և յան արածելոյ արօտուկն ուր-
նանացն : Խրազմանչիւր առն ունիւարտ 50 առըւ-
միւմ հաշ . առ ՚ի շնուել ինքեան վասկարուն կո-
զայիք : Օ կիս մշտկուեւան հոգցա կրկնուպատու-
կեցի յանուկ կոլուածոցն երեքի : Օ զիս հազար
Կամակեցն խորհրդարանն : Խըկին վասն շնութ-
թիւնն առաց , ապաս , Տօնապարհաց : ուկա-
յառաջեց , վասպատ , որդուույից , վարժարաբեկ

առ նոց , անկելանցաց՝ տռեալ ընի ճրէ : Գրող
թափանքն յառաջ քան զբնաւութեալին իւ-
ա րեանց ՚ի գողթականութիւն ունին կամ ՚ի
կոչ չի իւնին մայրաբազարին Բարձրից , կամ
՝ Աթենանց ՚ի մայրաբազարին Յունաստանի հաստ-
աց ցննել զգամն՝ զդին հոգցն , և բաց յար-
ուաւոնին ցացանել զժեցութիւն , ու թէ իւրա-
քարտիչութ գերգաւառն աւնի տոսցուածու 2400
ամ գրաբայց , և իւրաքանչիւր ամսորի 1400 դր-
բացիցից (բարձրոց է հաւառոր 22 կո-
տէի արծաթոց) ։ Եւ վասն քարի վարոց և
յարմարութեան առ ոչխառանեա : Վաղովականից
աշոյքիկ աւնին յընթաց վեց ամսոց շնուր զառան
և զմառոր իւրեանց , և մշակել զիշքորդ մասն
ու հոգցն . իսկ զննոցն ազ մասն նրկի զօրք ել
ծ լուծեցաց երկուոց ամսոց : Հետեւ այսորիկ տնին
նի մնալ ամս և ըստ ապաս յամենացն հարկաց : Ասմ-
ուապիսին ինչ են հիմնակ օրինադրութեանց : Այս ժ-
մանց վշտել թէ զօր նոր քառոր զավոր ականաց
ունի ը արքանից հիմնել . Վահն թէ հրագիտապեսն
ու Վիրոյութ ՚ի զիտաց զողովականաց եկեղեւ է յար-
ուագի կառար իշխանութեամբ երեսփորան , յայտնիո-
ւում թէ կամի զի այս քառոր կառապայի ՚ի կիրճն
ու կրծքանի :

ու — Յայոմ ամի ձմեռն յԱթէն քազարքի չէ զւըրկ
ամէն ըերկութեանց և զոտքնութեանց ջերմին եղա-
ստամիք, տուկանին չէ հասեալ ցուրտն յաստիճան
ոյնուահանութեան, և յարդում փայլէ արե, եզր-
եանակին թուի գործանացէն. Աշորի նշենիքն նազ-
ծակին, փոցենիքն վիճմին, նարգեսը և մանու-
շոկը բարեն դհօս յանձնացն ոցիրո, և ձմեռ-
նացն ցուըւնն թղաւսով ունքարձեալ է, թէ և
Երկիքն կոյ և մայ անուող, կարօտ ունքարց
անձրեաց.

ՀԵՐԱԿՈՅԻ ՎՐԵՄՆԱ

ԱՐԵՎԵԼ ԵՎ ՏԵՂԻՆԻ

Լ անդո՞ւ . Փետրվարի 3 . ԱՌ տակառ
Եղանականակը են զի Դատանել Մերսիկացւոց ընդ-
պահէմ Խաղաղիցւոց , որք ՚ի չափեց դարաց հևտէ
թառիքէին այն աշխարհէի , բնին ընտեկիչք Վայրի-
պահէ , որը ցայտ մայր էին Հայութի իշխանութեան
առ Մերսիկացւոց , վասրանձնեալ ՚ի նացման , կամ մի մահապատճեն զանիքան իշխանութեան . գոյնուրոց և
համաց առանքի մզեն ընդդէմ միտւոց . Դ 16
եղանականակը . 1846 ամի դարմագետն Մերսի-
կացւոց Անձնանց 20,000 դրամ պիտեաց ընդ-
պահէին Վայրիկացւոց , և յարձակեցաւ ՚ի վերոյ
ւ արառաջնորդ զօրաց նաց . ԱՅՆ այս արշուուն
առաջ կարաց վճարել են . զի զօրափառն Վայրի-
կացւոց Տայլը կանխաւ իրադրած եղեալ այնով ,
ուստինացց զերկուս բաղացու , ուր կարէր դարա-
պահէն Անձնանց յարձակիլ դարձը Մերսիկանի-
քան Վայրիկացւոց առափէր Անձնելու և Եր-
ակարգութիւն Պարզութ : ՚ի Անձնելոյ քաղաքի գալո-
ւածէն Զ հետեւած Առաջ ու ժաման ՚ի ժամանակական

1. Առաջին համարը և Խաչեցոյն որ Ալեքսանդր Տերեն
է ծառաւ և Խաչեցը կամ որ պատճենի օրովոյն է կամ
ուստի առաջին որ չէ թողովածութ, և պատճեն
է ծառաւ առաջին:

2. Եթե առաջին ընձեռվածութ առաջապահը, առաջա-
պահը ու քաջականը, Առաջապահը և պատճենը և Խաչե-
ցը Առաջին ու յարաւուն կամաց լինել մարդը: Այս է
որ առաջին մեծ ու առաջապահը, յարաւուն իրավունքը ունի ուղար-
կակի և առաջապահ լազարութեան: յարաւուն կամ ճաշա-
կանաց պահը կամաց պահը ուղարկան: Եթե Ճաշականը
և Ճաշականի կամացի կամ խոր խոր, և բայց ու ոչ ու
առաջապահ առաջապահը և Խաչեցի Ճաշականը, պահը և ի
մաս ու ու առաջապահը շահագույն առաջապահը, Այս

Հայոց կաթողիկոս համար են լինելու մասը ունակ դժուակներ

ողնութեան ՚ի Անտերեայ քաղաքէ : Իսկ Աստ-
Ժանոյ կայց երեք իջամանք հետք ՚ի նմանէ .
՚Ա միու կողման՝ թե՛թև աշոր կահար Անդրե-
կաց ոչ հոռանիեն մինչև ՚ի Արամափկայ , և պա-
տացու ցունեխն զերդապահ գործն Ամբրիկաց ոց
ասկայն ըերգակաց զօրավարն Գևայ ընդ միայն
ուսուցա զնովուս , և կայ յազմահալլ ։ Կողմէն
թէ ՚ի մերժ դեկամերերի հանդերձնալ և լնել
պատերազմ սոսափիկ , որ ասցէ վճիռ շինութից
սոց : ՚Ի Անդրիկանէ ծանուցանեն թէ նոր ժո-
ղավար համազային (Կուրքէս) ընտրեալ և
զԱնման անոյ նախուզահ Անդրիկան հասարա-
կապեառութեան :

— 14 Համեմատի : Դ Միջազգելիքիս քաղաքի
հիմնացին Ամերիկայ պատուհետ է թշուառ-
թիւն մեծ յերկաթակա հանագործին : Ամե-
րիցն շոգեկառաց յըմմաց իւր ծովքարեանեալ
զանազան իրաք , պայթմանք իւրօն՝ ուզան զա-
մենայն մարզի , որը կ նմին դատին :

— Պետքածն Վաղցից 'ի վարչութեան կառաւն
Անեա (Օվեր) յանցելում հինգշաբաժնի եզրա
զբոհաւնելութիւն, թաղուհին Անդզից Այե-
տարիս՝ ընկառու ջնա՞կ 'ի Անդզ Պորեան տուարաւնն
(Р. И.)

—
—
—
—
—

Յաղաք աշխատան և ըստի բարձրաբերանին կալ-
խաւան երգին :

Առաջին պահմանու ։
Յորժամ Արքացիք, Աթոռակինութ, տիրեցին ՚ի պլենայն ժամանեակի և Հորբածանի և Հոգեկառասութիւնը ։ Հոյք ծանօթացան Ճախառեանց Հաղոց և սկսուն տանեալ զայն ՚ի բաժնութակ ուղևուածարդին Արքոյ, և հասարակութեալ մինչև ՚ի Կոստանդնուպոլիս ։

Ղա ժամանակից յաջորդաց Շինկեղ Խոսկի
Առյ. միջաւայ եղեն՝ ի միջակեզրան Մահայ, և
յօրիամ ծախտնացութիւնն շարժ չ Վարդիկետո
Եմաց զնոր Ճանապարհ քանառաջան թէնոն Ի. Հ.
բապից ընդ Անդ կուսանմի, Առյ. զիւա բարեանց
սկզբու ընու միջարգութեամեք զոր առնէն՝ ի միջ
վաճառ ու կամաթեան Հայկաց, Պարսկց և Նորա
կայսերա թեան Տաճկաց (7.)

(7.) Արք բազում ժամանակ ու գիտե՞ց ազգ
մարդկան, թէ բաց Եցամարդյին ճանապարհէ գշ
և ծովացին ճանապարհ՝ ընդ որ կարելի է երթալ
ըստ իւսանն անդիպատան. Պայս ծախսին Խա

զայտ բարձրացաւ ։ զի՞նը արդեւ ուժեղամբ յահաս
նախ պատելու ի՞նչ է, և զի՞նը յեթես զարգացման
նըստ ։ Ա թշութեալ խունը անձնաց և առաջ նորու ան-
անձնաց ազգակի զազդի Հակոբից ։ յորդ ազգական-
ակի հայ գոյն համարական հեղիզաց են ո՞ւ Քիթէ
Խորին և Աւագեանս ։ զայտ և Ա Աւագեանս ։
և գ Անձ և գ Ծափառ ։ և զ Անձ ։ և զ Անձանտ
Խովին քաղցեցաց ։ Ա անձանտաց ։ Անդրամանց ։
զայտարարաց բաւուր Ա անձ և զ Անձանտաց Պար-
սկ ։ զ Անձանտ Յանց և զ Անձանտ Ալունց և
զ Անձանտ Անդրամանց ։ և ուղարկածաւանաւան
Հեղիզաց ։ զ Անձանտ հաւատական զ Անձանտ Վարչաց
և զ Անձանտ մաշակած և զ Անձանտ Արակեց և Պար-

Յաղթան մեր խռության հովանուած ամեց ինքը քառ զեղության աշխարհ : և զանինչ շաբաթատափին :

Ըահ Արքան՝ որ հասոյց դագդ Նոյնոց՝
յետին շբառքութիւն և յաղքատութիւն՝ զաշ-
թերթ զնոտու. Ի և այսաստանէ ՚ի խորին Պարսկաս-
տան, ոչ կարուց այնքան թշուաւացուցանել զիս,
որըան կամթօ.

Պատշաճ պատճեն է այս քննակեալը՝ ՚ի չընակայութեան առաջնայ, տեսնեալ թէ տեղի քննակութեան իւ քեանց յարձմար է առ վաճառականութիւն, սկսուն քանազ նիգեանց նոր համապատճեան ՚ի պատճենացնայ. պղպայ պէս ՚ի նորդիկո, և այսու և լեն միջորդ տուրեառ սբթեան արեւելից և արեւմաից, և ը փայլ գնանա ականութիւնն նույս որ ՚ի նոր ջաղաց, պէտքանունց գույն խօսութեամբ քանի զոյլ տեմնայն տեղեաց, ուր միանգամ քննակեցան զայլ տեղանը աւարութ:

Հաղպատկուն կետնը, արհեստը և հայթա-
թանը և առ ըստափկ վաճառաշահութիւնը ըս ին-
քան ազամաղըն պատրաստեն զազդս ազամեն
ի շատրվածիւնս, և վաղճուց պատմաղըն թիւ ք-
րազում արելք բազում անդամ նկատազրեն . ըս
Խիստ թիւն և զգնասափութիւն չարոց ի տա-
րազս զգեստուց, յառանին կենցաղամարտ թիւն
և յեղանակն ինընց : Ի չառմայից ոյ յանօնիքի
տանին չայք զամենացն հրահանգու և զգերձն թիւն
ծայրածեալ պահութեանց, որ ՚ի շրջորդ և ՚ի
հնագերորդ զարու զամ քան զգամ առաւելեալ
է հաս ՚ի ծայրացեցն կատարելու թիւն (8) Արտարմար
և առանգը չայցու մինչ հանդիսանալին շաշխոր-
չիկ կերտածամբք, և ՚ի զարմանա բռնադասէն ըս
հանուպարհարդս հախութեամբ, որը մը երեխն ՚ի
նահն (9)

Նապարհ զատ աջնենի բացին Փարթևուդուցքը : Հրա-
շակուսըն ՚ի ծախովնաց նուռագեան Պամաց (օր-
պէո՛ ՚ի հոմարեն 10 քահցա) արար զիւր Խոնուացու-
հորդութիւն աժզովկ Նշուալ ՚ի մայրաբազարին 1 ու-
սիտանիս ՚ի Ա խոռորնե (Ա խորոնց) և քիրեալ
զափամքը Ա քիրից և հանց ընդ բազում առպարեց-
ընդ հարաւ, և յետ բացիսուս Խոնուացօհորդու-
թեան բնու ծովեպին Ա քիրից և հանց ՚ի Հրա-
զանն Բարեյուաց, ուռար աղբեաց զնու իւր զեպ
՚ի Հիւրիս, և անցիսու բնու կոյին Ա քորայից
վերծագեն և հանց յԱ քեւեիսանն Անդկառասն Օ այս
Խոնուացօհորդութիւն Պամացի նեղընկառ զիւ-
ցափերդ ակ ըսնառու զնու «Բամայէս» , յա է ժա-
զոյ իւրագ բազուաձայն երգաբանութեամբ : Հա-
ւասար այսացիկ երեկի անցից աշխարհի, զոր հըն-
չեու փայտաց, երեւ ուռարախուղին Ա քլոնի Ա ք-
զացւար, Տանց Տօրիուառու Խոռոցու ոյ, Վեկ-
ների Գերեմանացու, և Փետերունի Պատղիացու ոյ
ուց միահանգըն ձիսն եզին կազմել զիւսա և Հո-
մերուն և Ա քրիւթեամբ :

(8.7) **Ապահով**՝ շաղկույթը կ գուր հազար տարեց կրտսեր ուսաբքե զայն պերճութիւն ազդի, ովով հազարամետց. երիցութիւն ույ նմա իրաւուն ըստնալ է հանգիսի հրահանգութեանց. Վաղարշ

պատմաբարենք ու առաջարկի և պատճեն ու ավելի և այս և
մի և նոր ընթացքներու և ամենի շինք բայց պատճեն
Անդ է մեր համար, գործակ ու եղանակ զայտ ուղիղ է ։
այս են ամենինք, և անց հայտ երեւան եւ ըստ մատել, որը
այդէ համեմ տախարել յառա ձմացե մինչ և Շառաւուն
արքեա Կոյսաւ արքեա զին, իսու ու գոյս մեր հայտ
ըրբեան իւ մահար այս զին, Ու որք հարուս իւ համար
հարուս, թի համար պատշ իւ Շառաւուն քահանքեան
շատ եւ յարեւ ձեւացի ։ Դժաւան համ յառ ձա-
սոյի, և մայ են համար ամենայ և ամենահանդիպ մար-
քայ իւ Նորաց ճանա հազարուն են լուս և թի զա-
մարը ։ Եղանակ ընդ այս մարք ամեն եւ ու ու ամ-

17 - 1990-1991

Արքաց Հայկական կամ Արքական ճար-
տարապետութեան ուսուցչեն՝ թէ այս արքետո եր
ի մէջ Հայոց անկախու և բնականու, (10) իսկ այլ
դիմութիւնը ծագիեցան ընդազդեցան թեմունը Հայ-
ունցն Արքական գուազօնոց և Գրիգորիոնէութեան (11)
Եղիուն Հայունու այնշափ տապահեալ եր ՚ի Հայու-
զի իշխանու Պարսից բազում անդամ հրաման հա-
նին, զի Հայք մի ևս ՚ի Կիր առաջունուն Պայ-
քարքառ, որպէս զի պատ Տարթարուն առար-
ցացանել զայտ ՚ի Հայունուց (12.) Այլ այսու-
նմիւ ու կարագին հերձանել զայտ ՚ի հաւատոց
և խափան լինել խիզախուն նոյս ՚ի Կրթութիւն
պիտութեանց : Վրականան ինիւն Հայոց շարրորդ
և հինգերարդ ապա իններարդ և տանելքարդ դա-
րուց հարուստ և Նախ մանուանդ պատմական
գրուածութը (13.) ցացանեն զեղորաքը ու առաքեալ
մուռարուական գործունէութեան նոյս Շեհպէտ ըս-

Արքենացի (Կիւր և, պրակիդ,) զայն ամենայն տայ
Անձին Տիգրանայ, որ ՀՅԾ ամօր յառաջ էր քան
ՀՔը իստու : Առա ասէ , արանց գլուխ , արաթի
ցուցեալ՝ զալպս մեր քանձրացոյց , և զնոն լծալ
կացեալս՝ Ծաղիր բաղմաց և հարկապահնեց իս-
ցոյց , մթիրո ուկրոյ և արծաթոյ և բարանց պա-
տուակնմաց և զշենասուց և պէտովս գունոց և ան-
կուածոց , արանց միանդամայն և կանոնց բազ-
մացոյց , որով առեղադրունքն՝ իբրև զգելաւորո երե-
կին գեղեցիք , և գեղաւորն ը ժամանակին առ-
հասարակ ունի ցանցացեալոց :

(10.) **Հարստագավետութեան բալը մարդիկի են աղքաք, յարց նշանաւորք են Խառավական, Յնտեկան, Պարիկեան, Շաբարացի և Վասթամիերտ: Հայկական կամ Արամեան ամբ ոչին Հարստագավետութիւն, որով շնուցու Ազնի ի Համբամայ, և ոա ծնունդ է Բարեկացի Խարստագավետութեան: Այս աղքատական որհեաս, կամ զիւռութիւն յետ ցրեկեցին ծագեցաւ ի շնուռթիւն Բարեկամնի յարկիւն Քաղաքացոց, և ծաղկեցաւ յերկրաբերձ ամբարտակին: Հայկ զայտ արհենու երեք ընդ իւր ի Հայտատան, և ծաղկեցայց ի շնուռուս Հայկացէն և Հարք գառասեկերուիցն: Արիտիք Խըրուսից արծործեալ զըանու խորենացոյնի, Հայկ ոչ Ուեմիայն քաղաքական Հարստագավետութեան դնեն ու զեակ, այլև զիւռուպահանմին, ի կորդքել նորա զիւրն կահառ, ըգէմ ներքովթեան բանակին՝ եւանկիւնի ձեռուց, (Խորեն) գիրք առ պրակ ժ:)**

(11.) Περιβασιούσιού τρία Σωτέραν πάλι ψηλάτερα
διαποντικόν εώνιον θυμρωστήν, σύντονήν διεποιήσασαν ήτο
ρούσα γάμος αριστεραίς Θερινών Σωτέρων γάγγης ή αγιοποιώνθη
και φιλοτελικούραντος γάγγανταν προκτούσῃσθη και η θεοτο-
πειάν, αρρενογάγγην φύλαξε διαπλέκεται ήτοντος
Πάτημαρθανήτη ουδέτερην γραγμού την Λαζαρίδην πάντας
διατελεῖσθαι μετέχεινταν αριστεράνθητεισθαι, και φαντα-
κούσην αρδεωνταφρούσιμηταιν προφετεῖης φιλοτελικούσην, πρη-
διατελειωταφρούσην ήτοντοισθαι τουτοντορρετούσην και έντοντοισθαι
και φάνταρτεως Κριστοῦ απόδεικτα ιητρούσην προστελε-
φορδερείσιανταντούσην αριστεράντα ιηντροφθαλμούσηντοισθαι
Χριστούσην, τηντεράτη θέτει και ζωγραφία Περιβασιούσηντοισθαι
Θερινών ορθοτεράτη σύντονη θυμρωσταθητούσην προτοτο-
πειάν, ή αγγειούσηνταντούσην πατούσην αποτελεσθητούσην
Χριστούσην, παραπάνταντούσην πάνταρτην θυμρωσταθητούσην
η αριστεράτη ή η ηγεμονική θερινή θυμρωστητούσην προτοτο-
πειάν, ή αναρρητούσην πατούσην αποτελεσθητούσην προτοτο-
πειάν, ή η ηγεμονική θερινή θυμρωστητούσην προτοτο-

(12.) Երանի, թէ շայք յայտ մասին ուսուցի
լինին աղգասեր իշխանաց և հայրապետաց իւրինաց
և շաբեկն ու 'ի մին և ոչ 'ի միւսն ։ այլ պահեն
զերեւաց լիդու և ծէս ։ շայք որք ըս-
տում անդամ յազդեալ են 'ի Պարսիկ, միշ-
տաւու են յառնուղք Հայնաց, այլ Ծովոր իւրի
ութեամբ քականալ վասար 'ի Պարսից՝ մասնեւ
ին զնուա։

(13.) Բայսառութեան նախնեաց մեջոց չեն միւ-

‘**ի** պատմական դբություն և միջնավայրեան

բակու մինչ յաջորդեալ զարուց բաշխվուս ով ո
յառաջաշնչի մաքեան տանը, ասիստի պառ ամքը
այլք կանուխ ծանեան պարզ և զգփառաւորու-
թիւն տպագրութեան, և եղին մի յառաջին ազ-
գաց, որը յօթնեցին կարգեցին ինքնեանց զարդարան
ի բազում տեղու կը բարպից և Ամբ (141)

— ८० —
— १० —

ըիւք տագարինը հետի յայց մասն դեղջին Ըստ
բուրայ մինչև ՚ի 120 ամի յետ ծննդեան Վրիս-
տուի: Երանեածաշատ և ՚ի տեղունքն ուր խռովնի
ապեմատեան Վրիսաց (Ախուրեան գեա) Է Երան-
եաց մայրաքաջար միոյ և Եթ թակաւորի (16)
Աշաշառ և ՚ի վերայ գետոյն Երանիսայ, որ ոյժմ
երկին հետք աւելքակոյ ամրոցին Խոր վերապ: ՚

և առաջարանականը, և բանամիքականը և տօնեղագույնականը Դ Խոռս և ՚ի քարոզութամբ Մամբ
ընէի վայլը Ապրանանութիւն և եկեղեցական պետք
Խախոսութիւն. յեղաւ Եղանակայ՝ նորդիւնց աեղին
կու թիւն հնութեանց՝ ՚ի պիրու ուսհմանց Դաւ Յան
յոշթանակ իմաստամբուխան հանդիսած եւ եւնուց
յերբանցին վիստառանութեան Նարծագեցւոյն ողբե
հնչէի ՚ի պիրնոց Աթաղըմեայ, Կապերնիկոսի և Տ
քորբագայք

(14.) Աջմանձին որպես մայր լուսոց, ոչ պէտք
շատ ծնանիլ որդիս լուսոց և 'ի հետուոց աշխարհ
Կրթ ողիկուն ցանկացու յօրինել տարուան և բ
ցանկրութիւն նորա լուսոց ' Ն ակաս վանանդի հցին
Արկան վարդապետ։ Յարգ և ո գտանէն ԱՌաման
զառ քաղաքի կոլուածք, զառ ասոցեալ ունիք
ո աջն տարուանն ուղիւ մըր։ Տպագանն որէ 'ի ձեռ
Միկթարեան միաբանութեան' է աշխատութիւն
Խօհուաց Ա արդապետի, և 'Ն աւեկասու Ա անանդ
լոյ, յարինեալ արդեւաճք և ծախիւք Յարը Ե
միանիք խայ տակորանն Ուժիքու է կրտսեր նզու
նորա ։

(16.) Թեագուսորս այս չէր խնամկան ժառան
թագաւորութեանը և մը բանաթեամբ եւեալ
գոհ Թող տւորական։ Աս էր Ներուանոց Շ,
զինի մահուանին Խանոսը դր, շեռորդացին մեն
Վ. Եղարօս, ըստորենեամբ իշխանաց Հայոց նոս
թագուսոր։ Մինչ ՚ի ոս թագաւորը Հայոց
կուալ ՚ի Ապարաշեաց ռաաանոց, նոսէին ՚ի Ա
բին, և տիրէին բավանդակ Հայուատանի ՚ի Ան
գեաաց մինչ ՚ի Կովկաս։ Եւ այսովին մեծ թ

զաւորը 1) Արդարական, հիմնագիր եւազուար
Ծեման Հայոց Աթշահաննեաց, 350 ամօք յառ
քան Եվբիասաւ 2) Արշակ ան, որդի Կառուն
Վարտաշես աւ որդի Մաշտիայ: 4) Տիգրան թ-
ու Արաւաշիս: Ընդ ամս մարտեան Հռովմայի
զամա բազումն՝ յաւուրս պատերազմաց մե-
լի Անդրբատաց: Եւ զի ոչ կորացին յազդեկ, ու
բանդէ ղարացաւ. յայտ յայժ, և տարուծեաց զար-
իշխանութեան իւրոց մինչև Արտաշեսի և
շի Եւլեկիայ, միան պայմանագրութեանը խա-
և սեփական իւնանեէ զի երին Հայոց, որ եւ ի

Եղասիս և Առաք գետոց։ Յետ Տիղբանաց Յեւ
Նորեկաց 5) Վարաւաղդ առ, որդի Խորա, զար
բանօք կալաւ Մատոնինոս, և պատահեց ԱՇ-
տոս կ' պատիւ Արքակառքաց թագուհոյ։ Ա
գետ Վարաւաղդ էք կ' ի հապահո, Հայք Ըս-
տրեցացին, 6) զԱշշամ եղբայրն Տիղբանաց
որդի եղին 7) Վազգոր, ոչ շնենաց վըգեսիփ,
Աւահայ, և անդ փոխեց զաթոռ իւթ, յա-

100 ամէջ պինչեւ ՚ի 200 ամէջ յետ ծննդեան «Քանի» (1)
Ա սըստ շաղագործ այժմ Եշմիածին ՚ի 200 ամէջ պի-
շտ. 344 ամէն յետ ծննդեան «Քրիստոփ» (1)

Ըստ առաջնահայրության՝ կ մեր Անդրքըն:

յոցածաւթիան՝ Քրիստոսի. Ամա յաջորդեաց Տիգանէ որդի իւր, այս Զ) Աստվածուեկ, քեռոց Արքարու, որ գարձեալ շնչեաց ՀՄծբին, և առաջաւ. Եւս մահուանն Աստվածից ըստրեց 10) Երաւանդս ոց ք. որ տուեալ է Հռովի յեփիս զՄիջակառ ցնկազու զԱ Երին Հայու, նեաց անդ զԵրաւանդոցշառ և նուաւ. Վայ Մաշխ. ք, որդի Աստվածից, որ օգնութեաւ Ամասաւ. Ըստորածունեց նուաւ 11) Թաղաւ

(17) Առան շինութեան Արտաշատ քաղաք,
առեն պատմագրութիւնց, թէ և գործ Անհիբա-
մեծի զօրավայրի Արթագինեցւոյ, որ յերե-
քանութեան առավելացւոց փախառեալը եկի-
ի ապաւու Արտաշատ Կուսակալ, բազում ա-
յառաջ քանի զԱ աղարշակ ա, զննեաց վասն ն

(11) Այսպարզութեան է ո՞վ ՚ի հետագոյն
դաքաց հայուսանիք : Յառանդութեանց ու
մաթեանց (Մահ. Խոր. Գերբ Բ. աղամի Հ.
քաղի, զի ՚ի ամին աւելով ՚ի խորին համը
կան պատճեն) Վասիլեա, անհուն Վասելիսա :

կայք քաղաքութեանց գումար, յանձնաւ ու
որ է Աստիճանի կամ՝ Գիտայ շատուածու հիւ լ
500 տար յառաջ քանզի՞ Բըտոսու եկի՞ ի Մ
հայ աշխարհն Ա արդդես իշխանազնեաց երբե
արգ, և առեալ ՚ի կութիւն զբար Երան
քայ Եթեպյան, որ կամ, տասթին և ոտիւաւել
(Հոյք մեծին Տեղանայ) նորոգի զԱրտի
քաղաքու որ եր ՚ի մերաց Քատաղ գետոց, և
չեաց Եւան Ա արդդեսի Յայ քաղաք Տե
ք, քնակեցոց զգերութիւն պրեկց, յետ առ
իշխանազնեմ, և արար քաղաք վաճառաց.
Ա աղջաշն, նորոգեալ քայն, կուեաց Ա աղջ
արտ, և արար ամժուանիստ թագաւորութե
աղջաց,

ՅԱՅՏԵՐԱՐԱՅԻՆ ԹԻՎԻ

Աքընուած կազդեալ տանձնին հսկար
խուց կոռավարութեան տակն գոնիմու Սար-
նու և Ափղել Վայան. ձեւնին պահանջեն ոյս
ամրվաց յուղաբ մէկեն ոկտավ կանցանեն Տ
ոս քաղաքի յօրդոյ վաճառականուց Պ. Յ.
Աքանուած և Միքանեանց և Պ. Աքրտանց
շունչեան Վայանաւու մէռքն, որից ձեան և
գուղի մանը բնարանեցու հետ, որնոց ևն
քանին, Վայանին (կամ Վրաստին),
ուսեառութեան, Պազտինին Կամշատի
Վարդապահին, Հիմանու և Ռազմուի
Ծիշեալ երկու անձինքն իւղեանց մարքան հս-
կայութեամբ և Ապահովան խորհրդարանի
խաւոր կառավարութեան ՚ի 25 Երյամբէրէ
ամի զըած քաշնագրութեանն համաձայն, որ
կանոնի վախարդացին ևս հաստառուած է, ը-
նեցն այս գործոյ մէջ երեք ընկեր ևս, որ
երիբին եղաւոց Պարս Պատրիեն և Պարս
որդին Վայան Վայանաւու և Պ. Պատրիեն
հանրագուն Տէր Միքանեանց. Ինկերութիւն
ահա կըրատարակէ և կծանուցանէ անըստ
դատարաններան, որնոցմէ եթէ ոք ցան-
ուաւառաններան, առնոցմէ եթէ ոք ցան-
ուաւառաններան, առնոցմէ եթէ ոք ցան-
ուաւառաններան, (և ՚ի Պաթան) ոտ Պ.

• Φ ΣΦΙΟΤΟ